

УДК 336.71

Конопатська Лариса Василівна,
канд. екон. наук, доцент, професор кафедри
менеджменту банківської діяльності
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
(03057, Україна, Київ, проспект Перемоги, 54/1)
E-mail: larysa.konopatska@gmail.com

Середа Соломія Василівна,
магістрант факультету фінансів
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
(03057, Україна, Київ, проспект Перемоги, 54/1)
E-mail: solomiasereda@gmail.com

КАПІТАЛІЗАЦІЯ БАНКІВ УКРАЇНИ: СТАН І НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ

Анотація. У статті розглянуто стан та оцінено рівень капіталізації банків України. Проаналізовано динаміку нормативів достатності капіталу вітчизняних банків. Досліджено особливості запровадження Національним банком України Концепції вдосконалення вимог до капіталу, яка була розроблена в рамках реалізації Угоди про асоціацію з ЄС та імплементації Основних принципів ефективного банківського нагляду. Визначено основні шляхи збільшення регулятивного капіталу українських банків.

Мета дослідження. Метою статті є поглиблення теоретичних засад і висвітлення практичних тенденцій сучасного стану капіталізації вітчизняних банків і визначення шляхів її підвищення для забезпечення конкурентоспроможного потенціалу банківської системи України.

Методологія. У процесі дослідження було використано методи аналізу й синтезу (для вивчення особливостей розрахунку нормативів достатності капіталу), статистичного аналізу (для дослідження рівня капіталізації банків впродовж останніх років), логічного аналізу (при визначенні проблем та шляхів підвищення рівня капіталізації банків), графічного і табличного зображення даних (для наочного відображення результатів проведеного дослідження).

Отримані результати. В результаті дослідження було встановлено, що для банківської системи України є характерною проблема капіталізації. Національний банк України веде активну роботу над впровадженням вимог Базельського комітету та норм європейського законодавства щодо капіталу, що матиме позитивний вплив на якість капіталу банків та здатність протистояти ризикам. З'ясовано, що основними шляхами підвищення рівня капіталізації банків України є: проведення додаткових емісій акцій, капіталізація прибутку, здійснення додаткових внесків акціонерами, створення в банках спеціалізованих підрозділів управління капіталом, концентрація банківського капіталу шляхом активізації процесів злиття і поглинання банків, створення банківських об'єднань (фінансових та банківських холдингових груп, банківських корпорацій).

Цінність дослідження. Авторами визначено основні проблеми достатності капіталу для банківського сектору економіки України. Обґрунтовано заходи щодо підвищення рівня капіталізації вітчизняних банків з метою підтримання їх конкурентоспроможності на світовому фінансовому ринку та забезпечення стабільності та надійності банківської системи України.

Ключові слова: капіталізація банків, достатність капіталу, регулятивний капітал, нормативи капіталу, буфери капіталу, банківська система, Національний банк України, Базельський комітет.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Нестабільний розвиток світового фінансового ринку зумовив актуальність проблеми достатності капіталу для банківського сектору економіки в усьому світі. Перманентні фінансові кризи викликають необхідність вироблення банками стратегії управління якістю капіталу і підтримки його на рівні, достатньому для покриття непередбачених втрат. Перспективи розвитку будь-якого банку значною мірою залежать від рівня його капіталізації, який відображає ступінь фінансової стійкості банку та здатність покривати втрати від фінансових ризиків. Низький рівень капіталізації перешкоджає належному розвитку як окремого банку, так і банківської системи в цілому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми достатності банківського капіталу, низького рівня капіталізації досліджувалися багатьма науковцями, серед яких С.М. Савлук, З.М. Васильченко, В.В. Коваленко, В.І. Міщенко, С.В. Міщенко, С.В.Науменкова, К.Ф. Черкашина та інші.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. Віддаючи належне науковим працям вчених, вважаємо, що подальшого дослідження потребують питання імплементації Базельських вимог до капіталу, а також пошуку шляхів підвищення рівня капіталізації банків України.

Формулювання мети і завдань дослідження. Метою статті є поглиблення теоретичних засад і висвітлення практичних тенденцій сучасного стану капіталізації вітчизняних банків і визначення шляхів її підвищення для забезпечення конкурентоспроможного потенціалу банківської системи України. Для досягнення мети було поставлено такі завдання: проаналізувати динаміку показників достатності капіталу українських банків за 2013–2017 рр.; дослідити зміни, які планується запровадити до розрахунку нормативів капіталізації, виявити основні проблеми

управління достатністю капіталу банків в Україні та запропонувати шляхи їх вирішення.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Оцінюючи сучасний стан капіталізації банків України, передусім розглянемо динаміку відношення капіталу банків до валового внутрішнього продукту (ВВП) як основного макроекономічного показника, який використовують під час оцінювання капіталізації банків на макрорівні. Спостерігається зниження частки власного капіталу банків у ВВП України впродовж 2013–2015 рр. Так, якщо на кінець 2013 р. співвідношення ВК/ ВВП становило 13,2 %, то на кінець 2015 р. — лише 4,8 % (рис. 1). При цьому, вважається, що для підтримання дієздатності банківської системи обсяг капіталу банків має становити не менш як 5–7 % від ВВП [1, с. 44]. Як бачимо, впродовж останніх 5 років для вітчизняної банківської системи фактичне значення цього показника знаходиться в межах 4,8–13,2 %, а на кінець 2017 р. — 5,4 % (рис. 1). Цей результат характеризує недостатню спроможність банківської системи забезпечувати потреби національної економіки.

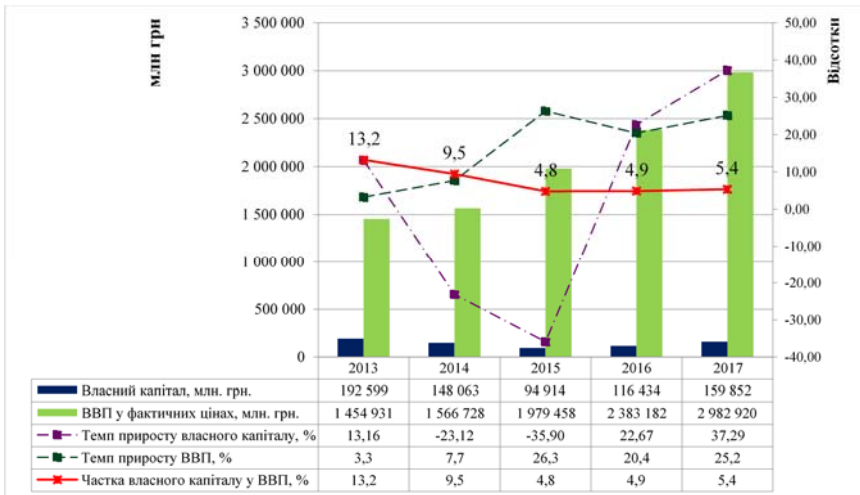

Рис. 1. Динаміка співвідношення власного капіталу банків до ВВП в Україні у 2013–2017 рр.

Джерело: складено за даними Національного банку України

З метою оцінки наявного рівня капіталізації банків, відповідно до вимог Національного банку України, встановлено три нормативи капіталу:

- мінімального розміру регулятивного капіталу (Н1) — не менше 200 млн грн (з 11.07.2017), з подальшим збільшенням до 300 мільйонів гривень — з 11 липня 2020 року; 400 мільйонів гривень — з 11 липня 2022 року; 500 мільйонів гривень — з 11 липня 2024 року;
- достатності (адекватності) регулятивного капіталу (Н2) — не менше 10 %;
- достатності основного капіталу (Н3) — не менше 7 %. Н3 набирає чинності з 1 січня 2019 р. [2].

Аналіз динаміки нормативів достатності капіталу українських банків показує, що впродовж 2013–2016 рр. наявна тенденція до зменшення обсягу регулятивного капіталу: якщо на початок 2014 р. регулятивний капітал банківської системи дорівнював 204 975,9 млн грн, то на початок 2017 р. він скоротився до 109 653,6 млн грн, або на 46,5 % (рис. 2). Таке зменшення регулятивного капіталу можна пояснити головним чином збитковою діяльністю банківської системи, недостатністю сформованих резервів, виведенням з ринку неплатоспроможних банків.

На початок 2018 р. обсяг регулятивного капіталу платоспроможних банків складав 115 817,6 млн грн, що на 5,6 % більше, ніж на початок минулого року. Норматив достатності регулятивного капіталу банків на початок 2018 р. знаходиться на рівні 16,1 %, що відповідає встановленому нормативному значенню (рис. 2). Проте впродовж останніх 5-ти років значення показника по банківській системі в окремі періоди було нижчим 10 %. Так, це спостерігалось станом на початок березня — грудня 2015 р., та лютого 2016 р. Мінімальне значення показника було станом на початок жовтня 2015 р. і становило 7,09 %. Основою причиною падіння нормативу достатності є погіршення якості кредитного портфеля банків і створення значних резервів під знецінення кредитів. Починаючи з березня 2016 р. відбувається покращення значення показника, після чого він знаходився в межах 11,94–16,1 %. На покращення показника вплинуло збільшення обсягу регулятивного капіталу внаслідок докапіталізації окремих банків (з необхідністю досягнення Н1 на рівні 200 млн грн до 11.07.2017 р.), а також виведення з ринку неплатоспроможних банків.

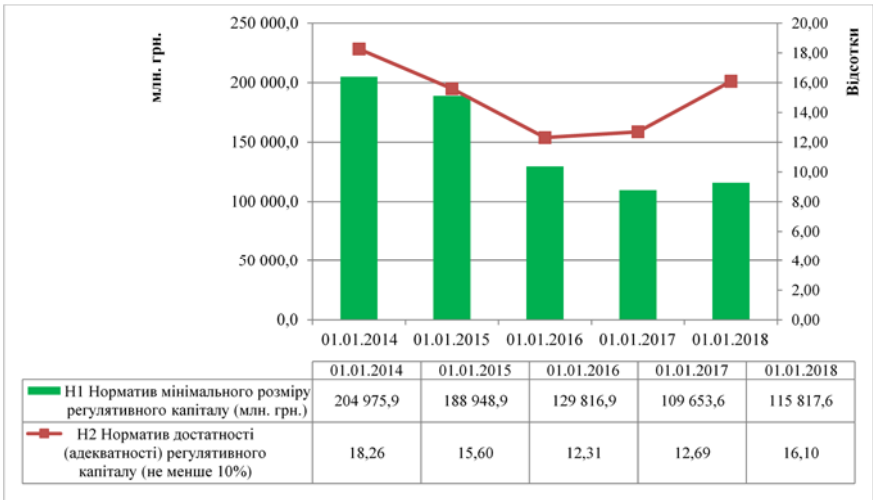

Рис. 2. Динаміка нормативів достатності капіталу українських банків у 2014–2018 рр.

Джерело: складено за даними Національного банку України

Варто зазначити, що Національний банк з березня 2018 р. почав щомісячну публікацію складових регулятивного капіталу та стану виконання нормативу його достатності (адекватності) N2 в розрізі окремих банків. Оприлюднення цих даних передбачено постановою правління НБУ №11 «Про встановлення переліку інформації, що підлягає обов'язковому опублікуванню банками України» від 15 лютого 2018 року [3]. Рішення про розширення переліку даних до публікації направлено на подальше підвищення прозорості банківської системи, що відповідає інтересам кредиторів, вкладників та інших клієнтів банків. За даними НБУ станом на 01.04.2018 р. з 82 платоспроможних банків, 4 порушували нормативи капіталу. Норматив достатності регулятивного капіталу N2 у «ВТБ Банку» склав 8,05 %, у «Мегабанку» 8,46 %, а у банку «Форвард» 0 % через від'ємне значення регулятивного капіталу. Менше 200 млн грн регулятивний капітал (норматив N1) був і в «Акордбанку» (175 689 тис. грн) [4].

У січні 2018 р. Національний банк України представив Концепцію вдосконалення вимог до капіталу [5]. Концепцію розроб-

лено в рамках реалізації Угоди про асоціацію з ЄС та імплементації Основних принципів ефективного банківського нагляду. Даною концепцією визначені заходи з впровадження вимог європейського законодавства щодо капіталу (пакет CRR/CRD IV), яке базується на рекомендаціях Базельського комітету (Базель III). В рамках концепції передбачається зміна структури та складових РК, а також перелік вирахувань з капіталу.

Концепція передбачає поділ регулятивного капіталу на три складові замість двох існуючих: основний капітал 1-го рівня, додатковий капітал 1-го рівня, а також капітал 2-го рівня. Зараз регулятивний капітал банки ділять на основний капітал (1-го рівня) та додатковий капітал (2-го рівня) [5].

В основний капітал 1-го рівня (OK1) увійдуть прості акції, емісійний дохід за ними, незареєстровані сплачені внески акціонерів, фінансова допомога від акціонерів, квартальний або річний нерозподілений прибуток (включать менше зі значень), дооцінка основних засобів (станом на 31.12.2010 з поступовим її виключенням з розрахунку), фонди/резерви, створені за рахунок прибутку. Основний капітал має бути доступним для поглинання неочікуваних збитків негайно. Додатковий капітал 1-го рівня включатиме безстроковий субординований борг, який автоматично конвертуватиметься в основний капітал 1-го рівня, якщо його показники опустяться нижче критичного рівня. Капітал 2-го рівня складатиметься з привілейованих акцій, емісійного доходу за ними, строкового (понад 5 років) субординованого боргу. Нові правила розрахунку капіталу передбачатимуть інший порядок вирахувань з капіталу кожного рівня. Розрахунок нових нормативів капіталу буде здійснюватися банками щомісячно, а деякі банки на вимогу регулятора звітуватимуть частіше[5].

Разом з цим планується запровадження трьох коефіцієнтів достатності капіталу[5]:

- 1) основного капіталу 1 рівня, $(OK1 / RWA) = 5,625 \%$;
- 2) капіталу 1 рівня, $(\text{Капітал 1-го рівня} / RWA) = 7,5 \%$;
- 3) регулятивного капіталу. $(PK / RWA) = 10 \%$.

Стосовно строків імплементації нових вимог до капіталу в Україні, то в 2018 році НБУ планує підготувати відповідну нормативно-правову базу та застосувати її в тестовому режимі. А ввести нові вимоги регулятор має намір уже в 2019 році [5].

Фахівці вважають, що такий підхід для багатьох банків може обернутися потребою в докапіталізації. Адже нерідко акціонери

використовували субординований борг як спосіб технічного збільшення регулятивного капіталу: надані кошти потім виводилися через кредитування пов'язаних компаній. Тепер така схема втрачає економічну доцільність і буде стимулювати акціонерів вкладати кошти безпосередньо в капітал. НБУ акцентує увагу на необхідності формувати капітал за рахунок безповоротних коштів від акціонерів, прибутків тощо. Багатьох банків нова концепція змусить зайнятися питанням конвертації субординованого боргу в капітал [6].

Крім того, НБУ в 2020 році за рекомендаціями Базель III та CRR/CRD IV активує три буфери капіталу — консервації, контрциклічний і системної важливості, які було запроваджено ще в 2015 році для підвищення стійкості фінансової системи та окремих установ. Буфер запасу (консервації) капіталу буде розраховуватися від загального обсягу ризику у розмірі 0,625 % з 2020 р. з поступовим збільшенням його значення до 2,5 % до 01 січня 2023 р. Використання контрциклічного буферу, буде встановлюватися за рішенням Правління НБУ в разі значної кредитної активності банків із урахуванням ризиків, пов'язаних із надмірним зростанням кредитування. Для системно важливих банків розмір буфера системної важливості встановлюватиметься на рівні на рівні 1, 1,5 і 2 % залежно від показника системної важливості банку [2]. Мета буферів капіталу — створити «подушку» безпеки, що поглинатиме збитки, отримані через реалізацію ризиків фінансового сектору.

Основними шляхами збільшення регулятивного капіталу, як правило, є проведення додаткових емісій акцій і капіталізація прибутку. Додаткова емісія — дорогий спосіб залучення капіталу, який до того ж пов'язаний із ризиком для акціонерів щодо втрати контролю над управлінням банком.

Важливою перевагою прибутку як джерела збільшення капіталу є його незалежність від коштів, які залучаються на відкритому ринку, відносна дешевизна, а також те, що це джерело не несе загрози інтересам акціонерів [7]. Недолік цього джерела полягає в необхідності оподаткування прибутку перед спрямуванням його в статутний капітал та в значній залежності від макроекономічних факторів. Тому для підвищення рівня капіталізації банків за рахунок прибутку доцільно запровадити регресивне оподаткування прибутку у разі збільшення власного капіталу, або зменшувати фінансовий результат до оподаткування на суму

докапіталізації банку. Такий механізм сприятиме спрямуванню прибутку на поповнення власного капіталу задля зменшення величини податку.

Проте, варто зазначити, що в кризовий період капіталізація банку за рахунок прибутку неможлива, адже більшість банків працюють збитково або їх прибутки значно зменшуються. Тому за кризових умов капіталізація може відбуватись за рахунок збільшення статутного капіталу (за рахунок додаткових внесків акціонерів). Зауважимо, що в умовах кризи статутний капітал із джерела фінансування інвестиційних потреб перетворюється на джерело підтримання ліквідності банків.

В Україні у більшості банків відсутні спеціалізовані підрозділи з управління капіталом, що свідчить про недооцінку цього сегменту банківського менеджменту. Як свідчить досвід іноземних і деяких вітчизняних банків, створення таких підрозділів є доцільним, і в подальшому така потреба буде посилюватись у зв'язку з необхідністю створення достатнього обсягу капіталу та зростанням його ролі у формуванні довгострокових ресурсів банків [8, с. 18]. Тому необхідно запровадити ефективне корпоративне управління у банківських установах України.

Важливим і одним із найреальніших напрямів підвищення рівня капіталізації банківської системи України є концентрація банківського капіталу шляхом активізації процесів злиття і поглинання банків. Але цього неможливо реалізувати без впровадження відповідних заходів регулятором і без вдосконалення нормативної бази, яка б чітко регламентувала процедуру консолідації банків.

Потрібно зазначити, що Верховна Рада України 23.03.2017 р. прийняла закон «Про спрощення процедур капіталізації та реорганізації банків» [9], який спрощує процедуру капіталізації банків та реорганізації шляхом приєднання. Дія закону розрахована до 1 серпня 2020 року. Очікується, що з прийняттям закону термін проведення процедури об'єднання чи злиття банків з 1,5 року скоротиться до 3 місяців.

Звичайно, крім об'єктивних причин, які стоять на заваді процесу консолідації банків, є і суб'єктивні, серед яких — небажання головних акціонерів зливатися з іншими банками. Взагалі, для українських власників не характерно об'єднувати бізнес, як це прийнято на Заході. Така ситуація пояснюється як ментальними причинами, так і юридичними аспектами. Виходом може бути

створення банківських об'єднань на зразок фінансових і банківських холдингових груп, банківських корпорацій. Вони зберігають право власності і управління, а також пропорційного розподілу прибутку[7]. Об'єднання вже існуючих банків має сприяти створенню висококапіталізованої банківської системи. Така система буде стійкішою, зможе відновити довіру населення до банків і залучити грошові ресурси у фізичних осіб. Залучаючи кошти у фізичних коштів банки збільшуватимуть ресурсну базу, матимуть можливість спрямовувати більші обсяги ресурсів на здійснення дохідних активних операцій, що, в свою чергу, призведе до збільшення прибутку, частину якого можна буде спрямувати на збільшення статутного капіталу.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямку. Таким чином, підвищення рівня капіталізації банків України є об'єктивно необхідним процесом, провідні засади якого мають чітко регламентуватися регулятором, здійснюватися зважено та системно відповідно до потреб національної економіки та міжнародних вимог. Підвищення рівня достатності капіталу вітчизняних банків зробить їх більш конкурентоспроможними на світовому фінансовому ринку, а також сприятиме забезпеченню стабільності та надійності всієї економіки України.

Подальших досліджень потребують методи оцінки рівня достатності капіталу банків і виокремлення тих, які найадекватніше відображатимуть здатність банку протистояти ризикам. Також необхідним є глибоке дослідження факторів, які впливають на рівень капіталізації як окремого банку, так і всієї банківської системи. Доцільним буде вивчення досвіду іноземних країн щодо напрямів капіталізації банків і пошук можливих шляхів їх імплементації в Україні.

Бібліографічний список

1. *Коренева О., Кузніченко Я.* Стан капіталізації банківської системи України та оцінка можливостей покриття банківських ризиків капіталом // Вісник Національного банку України. – 2013. – № 3 (212). – С. 43–50.

2. Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні: Постанова Національного банку України від 26.09.2001 р. № 368. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01>.

3. Про встановлення переліку інформації, що підлягає обов'язковому опублікуванню банками України: Постанова Правління Національного банку України від 15.02.2018 р. №11. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0011500-18>.

4. Нормативи та складові розрахунку регулятивного капіталу станом на 01.04.2018. Офіційний сайт Національного банку України. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593

5. Концепція вдосконалення вимог до капіталу. Офіційний сайт Національного банку України. 2018. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document;jsessionid=B93956DC55CD175D207928FDDFF9C9223?id=62251340>

6. Конопатська Л. В. Основні напрями підвищення рівня капіталізації банківської системи України // Фінанси, облік і аудит : зб. наук. праць. — К. : КНЕУ, 2008. — № 12. — С. 52–59.

7. Павлов Ю. Капитальная чистка: Нацбанк презентовал реформу расчёта банковского капитала. Офіційний сайт інтернет-видання UBR.ua. 16.01.2018. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://ubr.ua/finances/banking-sector/kapitalnaja-chistka-natsbank-prezentoval-reformu-rascheta-bankovskoho-kapitala-3862973>.

8. Савлук С.М. Власний капітал у системі управління діяльністю банків: автореф. дис. ... д-ра екон. наук: 08.00.08 / КНЕУ ім. В. Гетьмана. — Київ, 2013. — 34 с.

9. Про спрощення процедур реорганізації та капіталізації та банків: Закон України від 23.03.2017 № 1985-VIII. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1985-19>.

References

1. Korenieva O., Kuznichenko Ya. Stan kapitalizatsii bankivskoi systemy Ukrainy ta otsinka mozhlyvostei pokryttia bankivskykh ryzykiv kapitalom [State of Ukrainian banking system capitalization and assessment of possibilities to cover banking risks with capital] // Visnyk Natsionalnoho banku Ukrainy. — 2013. — № 3 (212). — S. 43–50 [In Ukrainian]

2. Pro zatverdzhennia Instruksii pro poriadok rehuliuвання diialnosti bankiv v Ukraini: Postanova Natsionalnoho banku Ukrainy vid 26.09.2001 r. №368 [On Approval of Procedure for Regulation of Banking activity in Ukraine: The Resolution of the Board of the National Bank of Ukraine]. —

[Elektronnyi resurs]. — Available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01>[In Ukrainian]

3. Pro vstanovlennia pereliku informatsii, shcho pidliahaie obov'iazkovomu opublikuvanniu bankamy Ukrainy: Postanova Pravlinnia Natsionalnoho banku Ukrainy vid 15.02.2018 r. №11 [On Specifying Scope of Data To Be Disclosed By Ukrainian Banks: The Resolution of the Board of the National Bank of Ukraine] — [Elektronnyi resurs]. — Available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0011500-18>[In Ukrainian]

4. Normatyvy ta skladovi rozrakhunku rehuliatyvnoho kapitalu stanom na 01.04.2018 [Regulatory Capital Ratios and Components]. Ofitsiyni sait Natsionalnoho banku Ukrainy. — [Elektronnyi resurs]. — Available at: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442&cat_id=34798593[In Ukrainian]

5. Kontseptsiiia vdoskonalennia vymoh do kapitalu [The concept of capital requirements improvement]. Ofitsiyni sait Natsionalnoho banku Ukrainy. 2018. — [Elektronnyi resurs]. — Available at: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document.jsessionid=B93956DCC5CD175D207928FDF9C9223?id=62251340>[In Ukrainian]

6. Konopatska L. V. Osnovni napriamy pidvyshchennia rivnia kapitalizatsii bankivskoi systemy Ukrainy [Main ways to increase the level of Ukrainian banking system capitalization] // Finansy, oblikiudyt: zb. nauk. prats. – K. : KNEU, 2008. — № 12. — S. 52–59 [In Ukrainian].

7. Pavlov Yu. Kapytalnaia chystka: Natsbank prezentoval reform rascheta bankovskoho kapytala [Substantial Purge: National Bank of Ukraine presented The Reform of Bank Capital Calculation]. Ofitsiyni sait internet-vydannia UBR.ua. 16.01.2018. — [Elektronnyi resurs]. — Available at: <https://ubr.ua/finances/banking-sector/kapitalnaja-chistka-natsbank-prezentoval-reformu-rascheta-bankovskoho-kapitala-3862973>[In Russian]

8. Savluk S.M. Vlasnyi kapital u systemi upravlinnia diialnistiu bankiv [Equity Capital In The Banking Management System]: avtoref. dys. ... d-raekon.nauk: 08.00.08 / KNEU im. V. Hetmana. – Kyiv, 2013. – 34 s. [In Ukrainian]

9. Pro sproshchennia protsedur reorhanizatsii ta kapitalizatsii ta bankiv: Zakon Ukrainy vid 23.03.2017 № 1985-VIII [On Simplifying the Capitalization and Reorganization Procedures for Banks: The Law of Ukraine]. — [Elektronnyi resurs]. — Available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1985-19>[In Ukrainian]

Стаття надійшла до редакції 10 червня 2018 р.

UDC336.71

Larysa Konopatska,

Candidate of Sciences (Economics), Professor
at the Banking Management Department
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
(54/1, Peremohy Ave., Kyiv, 03680, Ukraine)
E-mail: larysa.konopatska@gmail.com

Solomiia Sereda,

Master Student at the Faculty of Finance
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
(54/1, Peremohy Ave., Kyiv, 03057, Ukraine)
E-mail: solomiasereda@gmail.com

Banks capitalization in Ukraine: current state and the ways of increasing

Abstract

Research objective. The article reviews the current state and assesses banks capitalization in Ukraine, analyses trends for capital adequacy ratios for domestic banks, studies specifics of The Concept of Improving the Capital Requirements prepared by the National Bank of Ukraine according to the Association Agreement between the EU and Ukraine and implementation of the Core principles for effective banking supervision, determines the ways of regulatory capital increasing for Ukrainian banks.

The purpose of the article is to extend the theoretical bases, clarify the practical trends in the current state of domestic banks capitalization, and to find the ways of its increasing to support competitiveness of banking system in Ukraine.

Methodology. The study used the methods of analysis and synthesis (to examine specifics of capital adequacy ratios calculation), statistical analysis (to investigate the level of banks capitalization in recent years), logical analysis (to define the problems and the ways of increasing the level of banks capitalization), graphical and table presentation (to visualize the research results).

Findings. The research results demonstrate that banking system of Ukraine faces the problem of capitalization. National Bank of Ukraine takes measures to implement The Basel Committee Standards and The European Union Directive on capital requirements that will influence positively on the bank's capital quality and their ability to resist risks. The authors identified the major ways for banks capitalization increasing in Ukraine: the additional issue of shares, capitalization of profits, additional contributions by shareholders, establishment of Capital Management Departments, concentration of bank capital by enhancing mergers and acquisitions, and establishment of banking associations (financial and banking holding groups, and bank corporations).

Value Added. The authors determined the basic problems of capital adequacy for banking sector of Ukraine. They justified the ways of increasing the level of domestic banks capitalization to support their competitiveness in global financial market and to ensure stability and reliability of banking system of Ukraine.

Key words: banks capitalization, capital adequacy, regulatory capital, capital requirements, capital buffers, banking system, National Bank of Ukraine, Basel Committee.